

ประสิทธิผลของการสื่อสารเพื่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติ และความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์* พรธิภา ไกรเทพ* ณภัทร เตียววิไล*
จิราพร ทรงพระ* วิทวัส กุมทศรี* ฌาน ปัทมะ พลยง**

* สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กรุงเทพฯ

** สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา กรุงเทพฯ

Corresponding author e-mail : jirasongpra@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเชิงกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดี่ยววัดก่อนและหลังการทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา
ประสิทธิผลของการสื่อสารด้วยการฝึกอบรมเชิงสัมมนา เพื่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ใน
วัยเรียน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาสาธารณสุข
ศาสตร์และสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 81 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ การอบรมเชิงสัมมนาประกอบการใช้สื่อ Power point ชุด “วัยรักวัยเรียน”
ร่วมกับการสื่อสารแบบสองทางในรูปแบบการให้ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.80 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
paired t – test

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 95.10 มีคนรักแล้ว ร้อยละ 54.30 และยังไม่เคยมี
เพศสัมพันธ์ ร้อยละ 74.10 ทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของกลุ่ม
ตัวอย่างก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 และ 3.73 หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.20 และ 3.96
ตามลำดับ โดยทั้งระดับทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการ
ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การปรับเปลี่ยนทัศนคติ/ การสื่อสาร

Effectiveness of Communication for Attitude Modifications and Intention about Having Sex in School Age

Chanwipa Diloksampan^{*} Porntipa Kraitap^{*} Napat Tiewwilai^{*}
Jiraporn Songpra^{*} Wittawat Kamutsri^{*} Chan Pattama Polyong^{**}

^{*} Public Health Program, Faculty of Science and Technology, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Bangkok

^{**} Occupational Health and Safety Program, Faculty of Science and Technology, Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Bangkok

Corresponding author e-mail : jirasongpra@gmail.com

Abstract

This Quasi experimental research is one group, pretest - posttest design aimed to study the effectiveness of the communication for attitude modifications and intention about having sex in school age. The samples were purposive sampling 81 of the first year in major Public health and Occupational health and safety students of Bansomdejchaopraya Rajabhat University. The research tool was the Seminar Training by a power point, “Love age - School age”, with two ways communication: information giving approach and information sharing approach. Data were collected by an attitude questionnaire that developed by the researchers (Cronbach’s alpha coefficient = 0.80). The statistical devices used were frequency, percentage, mean, standard deviation and paired t - test.

The result revealed that most samples were female (95.10), got lover (54.30%) and never sexual intercourse (74.10%). Before experiment the levels of attitude and intention were 4.01 and 3.73. After experiment the attitude and intention were increased 4.20 and 3.96, respectively. Both attitude and intention was significantly higher than pretest at 0.05 significant levels.

Keywords : attitude modifications/ communication

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการส่งต่อข้อมูลข่าวสารและการซึมซับความคิด ค่านิยม ทักษะคติ ตลอดจนการเลียนแบบพฤติกรรมซึ่งกันและกันของประชาคมโลก มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมไทยทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมโดยเฉพาะวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนไทยทุกเพศทุกวัย

วัยรุ่นวัยเรียนเป็นวัยหนึ่งที่มีการตอบสนอง และรับเอาอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงนี้ได้มาก และชัดเจนที่สุด วัยรุ่นวัยเรียนของไทยจึงเป็นกลุ่มบริโภคนิยม นิยมการแต่งกายเลียนแบบชาวต่างชาติ คบหาเพื่อนต่างเพศอย่างอิสระเสรี และมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร วัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญกับการรักษารูปลักษณ์ และการครองพรหมจรรย์จนถึงวันแต่งงานน้อยลง ซึ่งทัศนคติและพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมเหล่านี้ นำไปสู่การเกิดปัญหาสังคมที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ อาทิ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ปัญหาการทำแท้งอันเนื่องมาจากความไม่พร้อมในการมีบุตร เป็นต้น การสำรวจของสำนักกระบวนทัศน์วิทยา กรมควบคุมโรค (2557) พบว่าการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มนักเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนหญิง และการคลอดซ้ำในแม่วัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นมีเพียงร้อยละ 50 เท่านั้นที่ใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งเสี่ยงต่อการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ และนำไปสู่การตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ สะท้อนให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันมีทัศนคติที่เปิดกว้างเกี่ยวกับเรื่องเพศมากขึ้น แต่กลับตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยน้อยมาก (จรรยาวัฒน์ ทับจันทร์ และคณะ, 2555)

จากการศึกษาของวิทยากร ท่อแก้ว และคณะ (2555) เกี่ยวกับสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น 3 จังหวัด คือ กรุงเทพฯ บุรีรัมย์ ประจวบคีรีขันธ์ พบสาเหตุสำคัญคือ พฤติกรรมของเด็กเอง ได้แก่ การขาดความรู้เรื่องการคุมกำเนิด ความอยากรู้อยากลอง การขาดความรู้ที่ลึกซึ้งถึง

ความมีคุณค่าในตน สาเหตุต่อมาคือ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัวแตกแยก ปัญหา ด้านเศรษฐกิจในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม การถูกล่วงละเมิดจากบุคคลในครอบครัว และสาเหตุสุดท้ายคือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ความเสื่อมของสภาพแวดล้อมในชุมชน อิทธิพลจากเพื่อนที่มีค่านิยมผิดๆ อิทธิพลของสื่อที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้การศึกษาของ พงณา หันจาง สิทธิ และธีรรงค์ สุกุลศรี (2557) พบว่าการสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่นในเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับการไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น และชะลอการมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงมีคู่นอนน้อยลงด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เป็น มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่แห่งหนึ่งใน กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับความนิยมสมัครมาเข้าเรียน จากนิสิตส่วนใหญ่ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดทั่วทุกภูมิภาค ก็กำลังประสบปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ในวัยเรียนไม่ต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ โดยการสำรวจของศูนย์สำรวจความคิดเห็น “บ้านสมเด็จโพลล์” เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 ที่ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,219 คน เกี่ยวกับวันวาเลนไทน์และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ผลปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตั้งแต่อายุ 14 -15 ปี (ร้อยละ 23.80) และส่วนใหญ่คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นเรื่องปกติ (ร้อยละ 43.30) ประกอบกับการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัยในช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2557 พบว่านิสิตสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์และสาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ชั้นปีที่ 1-3 มีการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ร้อยละ 6.00 ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องรีบป้องกันและแก้ไขโดยด่วนที่สุด นิสิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตชั้นปีที่หนึ่งยังไม่คุ้นเคยกับการใช้ชีวิตต่างถิ่น ช่วงแรกของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ชีวิตเดิมที่อยู่อาศัยเป็นครอบครัว เป็นการมีอิสระในตนเองมากขึ้น

เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าด้านการสื่อสาร ในยุคปัจจุบันมีอิทธิพลอย่างมากหาศาลต่อความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนทัศนคติต่อวัยรุ่นไทย ส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่พึงประสงค์ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ คณะผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการป้องกันและ แก้ไขปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนที่สามารถ กระทำได้เร็วที่สุด และจะได้ผลดีในระดับที่น่าพอใจก็ คือการปรับเปลี่ยนทัศนคติของวัยรุ่น เพื่อให้เกิด การรับรู้ที่ถูกต้องอันจะนำไปสู่ความเข้าใจ มีความ ตั้งใจและตัดสินใจที่จะหลีกเลี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ในวัยเรียน หรือมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย โดยได้ นำแนวคิดด้านการสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มาประยุกต์ใช้ในการจัดอบรมเชิงสัมมนาให้แก่ นิสิต ทั้งในรูปแบบการให้ข้อมูล (Information giving approach) และรูปแบบการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information sharing approach) และทำการวิจัย ครั้งนี้ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสาร กับนิสิตในระยะต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการสื่อสาร เพื่อ การปรับเปลี่ยนทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการ ป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของนิสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง รูปแบบกลุ่มเดียววัดก่อน-หลังการทดลอง ทำการศึกษาในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2558

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตทั้ง เพศหญิงและเพศชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา จำนวน 110 คน (ข้อมูลจากสำนักส่งเสริม วิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้าน สมเด็จเจ้าพระยา ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557)

2. กลุ่มตัวอย่าง เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ เฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ นิสิต ชั้นปีที่ 1 ทั้งเพศหญิงและเพศชาย สาขาวิชา สาธารณสุขศาสตร์ และสาขาวิชาอาชีวอนามัยและ ความปลอดภัย ซึ่งอยู่ในช่วงการศึกษาวิชาพื้นฐาน และยังไม่คุ้นเคยกับอาจารย์ในสาขาวิชา ที่สมัครใจ และสามารถเข้าร่วมในการวิจัยได้ตลอดโครงการ จำนวน 81 คน โดยการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ไม่มี ผลต่อคะแนนในรายวิชาใดๆ ตลอดระยะเวลา การศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้ประยุกต์ มาจากการศึกษาของ บุญรักษา ญาณสาร (2555) ได้แก่ การอบรมเชิงสัมมนาเพื่อการปรับเปลี่ยน ทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน โดยการ ใช้ชื่อ Power point ชุด “วัยรุ่นวัยเรียน” ร่วมกับการ สื่อสารทั้งในรูปแบบการให้ข้อมูลและการ แลกเปลี่ยนข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการมี เพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิต ได้แก่ อายุ เพศ สาขาวิชา ภูมิภาค ทุนการศึกษา ฐานะ เศรษฐกิจของครอบครัว ที่พักอาศัยในขณะศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ดูแลช่วยเหลือ และใช้เวลาว่างหลัง เลิกเรียน จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ ได้แก่ การมีคนรัก การมีเพศสัมพันธ์ และบุคคลที่มี เพศสัมพันธ์ จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 ทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ ในวัยเรียน จำนวน 18 ข้อ มีทั้งข้อคำถามเชิงบวก และเชิงลบ ลักษณะข้อคำถามเป็นการวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด = 5 คะแนน มาก = 4 คะแนน ปานกลาง = 3 คะแนน น้อย = 2 คะแนน และน้อยที่สุด = 1 คะแนน ในข้อคำถามเชิง บวกและตรงกันข้ามกับข้อคำถามเชิงลบ

ส่วนที่ 4 คือ ความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน จำนวน 4 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นการวัดแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) 5 ระดับ มากที่สุด = 5 คะแนน มาก = 4 คะแนน ปานกลาง = 3 คะแนน น้อย = 2 คะแนน และน้อยที่สุด = 1 คะแนน

การแปลผลคะแนนทัศนคติและความตั้งใจ โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้มาจัดเป็น 3 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนของเบสท์ (Best, 1977) ดังนี้ 3.67 - 5.00 = ทัศนคติ/ความตั้งใจระดับมาก 2.34 - 3.66 = ทัศนคติ/ความตั้งใจระดับปานกลาง 1.00 - 2.33 = ทัศนคติ/ความตั้งใจระดับน้อย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทั้งด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนิสิตที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งอธิบายและชี้แจงวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามและวิธีการตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการทดลองโดยการอบรมเชิงสัมมนาเรื่อง “วัยรุ่น วัยเรียน” ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อคือ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การป้องกันและการคุมกำเนิด และผลกระทบต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ในแต่ละช่วงของหัวข้อของการอบรมมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนหลังการทดลองทันที โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิต วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่ และร้อยละ

ข้อมูลด้านพฤติกรรมทางเพศ วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ทัศนคติของนิสิตเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เปรียบเทียบทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ระหว่างก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติ paired t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 95.10) อายุ 19 ปี (ร้อยละ 63.00) สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ (ร้อยละ 75.30) ภูมิลำเนาต่างจังหวัด (ร้อยละ 88.90) ทุนกึ่งยืมเพื่อการศึกษา กยศ. (ร้อยละ 51.90) ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวพอกินพอใช้ (ร้อยละ 79.00) ที่พักตลอดการศึกษาคือหอพัก/ บ้านเช่า (ร้อยละ 76.50) โดยพักอาศัยอยู่ลำพังคนเดียว (ร้อยละ 33.30) พ่อแม่เป็นผู้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายตลอดการศึกษา (ร้อยละ 86.40) หลังเลิกเรียนส่วนใหญ่กลับบ้าน/ หอพัก (ร้อยละ 96.30)

2. ข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคนรักแล้ว (ร้อยละ 54.30) คนรักเป็นเพศชาย (ร้อยละ 39.50) และยังไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 74.10) นิสิตที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์เป็นระยะๆ (ร้อยละ 18.50) และมีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศ (ร้อยละ 21.00)

3. ทักษะคิดเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่าก่อนการทดลองนิสิตมีทักษะคิดโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.45) หลังการทดลองทักษะคิดโดยรวมอยู่ในระดับดีเช่นกัน ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.38) ซึ่งข้อที่มีคะแนนทักษะคิดสูงที่สุดทั้งก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 4 ข้อ เกี่ยวกับความรู้อีกของพ่อแม่ต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนทั้งสิ้น เช่น พ่อแม่คงเสียใจ เป็นห่วง ผิดหวัง และเป็นทุกข์ถ้ามีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

4. ความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่าก่อนการทดลองนิสิตมีความตั้งใจโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. =

0.59) หลังการทดลองความตั้งใจโดยรวมอยู่ระดับมากเช่นกัน ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.67) นิสิตมีความตั้งใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน โดยป้องกันการตั้งครรภ์มากกว่าตั้งใจที่จะไม่มีการป้องกันทั้งก่อนและหลังการทดลอง

5. ประสิทธิภาพของการสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน พบว่าหลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนก่อนและหลังการทดลอง (n=81)

	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		T	95% CI	p-value
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
ทัศนคติ	4.01	0.38	4.20	0.45	4.52	(0.10 - 0.27)	<0.001
ความตั้งใจ	3.73	0.60	3.96	0.68	3.43	(0.98 - 0.37)	<0.001

การอภิปรายผล

ภายหลังจากการทดลองนิสิตมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการอบรมเชิงสัมมนาโดยใช้สื่อ Power point ชุด “วัยรุ่นวัยเรียน” ร่วมกับการสื่อสาร ทั้งในรูปแบบการให้ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล มีประสิทธิภาพในการปรับเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ นิสิตส่วนใหญ่ยังคงมีความตั้งใจที่จะป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สอดคล้องกับ วันวิสาข์ บัวลอย และคณะ (2557) พบว่ากลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาในวัยรุ่นสามารถเพิ่มความคิด ความตระหนักและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ได้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญรักษา ญาณสาร และคณะ (2558) ได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร

เรื่องเพศในนักเรียนหญิงพบว่า หลังการทดลองนักเรียนสามารถยืนยันในความคิดเห็นของตนเพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ได้มากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ประเด็นค้นพบที่น่าสนใจคือ นิสิตส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากกับความรู้อีกของพ่อแม่ว่าจะเสียใจหรือผิดหวังเพียงใดกับนิสิตมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การอบรมเชิงสัมมนานี้ซึ่งเป็นการสื่อสารแบบสองทางทั้งในรูปแบบการให้ข้อมูลและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ให้และนิสิต ช่วยให้นิสิตเกิดความตระหนักและรับรู้มากขึ้นถึงการคาดการณ์ผลที่อาจเกิดขึ้นจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เช่น การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ การสูญเสียอนาคตทางการศึกษา การทำแท้ง และอื่นๆ อันเป็นผลให้พ่อแม่ต้องเสียใจและผิดหวัง อีกทั้งยังสามารถให้คำตอบในข้อสงสัยต่างๆ ของนิสิตที่เคยได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไม่ชัดเจนมาก่อน เช่น การหลังภายนอก การนับวันปลอดภัย การมีเพศสัมพันธ์แบบออรัล

เช็กซ์ และอื่นๆ สร้างความน่าสนใจให้กับนิสิตอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม ในการอบรมมีเนื้อหาความรู้ปริมาณมากเมื่อเทียบกับเวลาในการอบรมเชิงสัมมนาเพียง 3 ชั่วโมง โดยนิสิตมีข้อเสนอแนะทำชั่วโมงคือให้เพิ่มเวลา หรือเพิ่มจำนวนครั้งในการอบรม โดยอาจจัดเป็นรายเดือน หรือรายภาคการศึกษา เพื่อให้ นิสิตได้มีโอกาสถามคำถามหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น นิสิตส่วนใหญ่ยังรู้สึกเขินอายที่จะซักถามหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล เนื่องจากการอบรมครั้งเดียวในเวลา 3 ชั่วโมง ทำให้ยังไม่คุ้นเคยกับผู้เข้าร่วมอบรมสัมมนาและไม่สามารถซักถามหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ทั่วถึงเท่าที่ควร ถ้าจัดอบรมเฉพาะเพศหญิงหรือเพศชายจะทำให้ นิสิตมีความกล้า และมีส่วนร่วมมากขึ้น

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งเคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนมาแล้วค่อนข้างดี เป็นผลให้ทัศนคติระดับสูงภายหลังการทดลองจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อย

อย่างไรก็ตามคณะผู้วิจัยมีความเห็นว่า การอบรมเชิงสัมมนาครั้งนี้มีประสิทธิผลในการปรับเปลี่ยนทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนได้ สำหรับการสื่อสารในภาวะเร่งด่วนต่อการป้องกันและการแก้ไขปัญหา และควรนำข้อมูลและข้อค้นพบต่างๆ มาแก้ไขปรับปรุงในการจัดทำครั้งต่อไป เพื่อประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

สรุป

ภายหลังการทดลองการสื่อสารเรื่องเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน นิสิตมีทัศนคติและความตั้งใจเกี่ยวกับการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนมากกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

1. การสื่อสารเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนควรเน้นให้นิสิตคิดถึงพ่อแม่ ยึดถือกตัญญู กตเวทิต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง เพื่อเป็นเกราะป้องกัน/เตือนใจมิให้มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
2. การศึกษาวิจัยต่อไปควรจัดการอบรมสัมมนาแยกเฉพาะกลุ่มตามเพศ อาจเพิ่มระยะเวลา หรือจำนวนครั้งในการอบรมด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการแลกเปลี่ยนข้อมูล และควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกอันจะเป็นประโยชน์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จรยาวัฒน์ ทับจันทร์ ผาสุก แก้วเจริญตา ดวงเนตร เพ็ชรกิจ และชนิษฐา บุรณพันธ์ศักดิ์ ตริรมณ. (2555). ทางออก...ทางเลือกระบบบริการสุขภาพชุมชนป้องกันแก้ไขปัญหาวัยรุ่น ตั้งครรภ์ไม่พร้อม. การประชุมมหกรรมสุขภาพชุมชน ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาพชุมชน.
- บุญรักษา ญาณสาร. (2555). ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำกลุ่มเพื่อนเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญรักษา ญาณสาร อาภาพร เผ่าวัฒนา สุธรรม นันทมงคลชัย และนฤมล เอื้อมณีกุล. (2558). ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะในการสื่อสารเรื่องเพศ โดยแกนนำกลุ่มเพื่อนเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารพยาบาลสาธารณสุข, 29(1), 114 - 131.

- พจนานันท์ หันจางสิทธิ์ และธีรณรงค์ สุกุลศรี. (2557). **ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการตั้งครรภในวัยรุ่น: การศึกษาเชิงคุณภาพ.** ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 10 “ประชากรและสังคม 2557”. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วันวิสาข์ บัวลอย มณีรัตน์ ธีระวัฒน์ ภรณ์ วัฒนสมบูรณ์ และนิรัตน์ อิมามี. (2557). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. **รามาธิบดีพยาบาลสาร**, 20(1), 127 - 142.
- วิทยากร ท่อแก้ว, ดลพัฒน์ ยศธร และสิทธิพร กล้าแข็ง. (2555). **วัยรุ่น: รักซ์ตัวตน อดทน มุ่งมั่นบากบั่นเพื่ออนาคต. จดหมายข่าวสารเพื่อการพัฒนาเด็กเยาวชน และครอบครัว**, 7(1), 13.
- สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค. (2557). **การมีเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย และการคุมกำเนิดในกลุ่มนักเรียน.** สืบค้นเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://www.boe.moph.go.th>
- Best, J. W. (1977). **Research in Education.** 3rd ed. Englewood cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc.